T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2019/152
KARAR NO : 2019/226
KARAR TR: 25.03.2019

ÖZET: Türkiye Kamu Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinde Başkan Yardımcısı olarak görev yapan davacının, 2015 yılı genel seçimleri için Sendikadaki görevinden ayrılması ve sonrasında milletvekili adayı olamaması neticesinde görevine iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 30.04.2015 tarih ve 755 sayılıTürk Tarım Orman-Sendikası Genel Merkezince tesis edilen işlemin iptali istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : H.A.
Vekili : Av. O.C.A.
Davalı : Türkiye Tarım Orman ve Gıda Hizmet Kolu Kamu Görevlileri Sendikası (Türk Tarım Orman Sendikası)
Vekili : Av. M.D.

O L A Y : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; müvekkilinin, Türkiye Kamu-Sendikaları Konfederasyonuna bağlı Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinde Başkan Yardımcısı olarak hizmet vermekte iken 2015 yılı genel seçimlerinde aday olmak istemesiyle görevinden ayrıldığını ve aday olamaması üzerine görevine iadesini istediğini ancak, davalı idarenin yönetim kurulu toplantısında müvekkilinin, başkan yardımcılığı görevine geri döndürülmemesine ilişkin karar alındığını ifade ederek; müvekkilinin, Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinin 30.04.2015 tarih ve 755 sayılı kararının 'müvekkilinin Türk Tarım Orman Sendikası Genel Başkan Yardımcılığı görevine dönemeyeceğine' ilişkin bölümünün iptali ile müvekkilinin Türk Tarım Orman Sendikası Genel Başkan Yardımcılığı görevine ilişkin hak ve yetkilerinin devam ettiğinin tespiti istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

MERSİN 4. İŞ MAHKEMESİ 18.12.2015 gün ve E:2015/364, K:2015/761 sayı ile,"(…)Dosya içerisindeki tüm belge bilgi ve beyanlar birlikte değerlendirildiğinde; İş Mahkemeleri işçi ile işveren arasındaki davalara bakmakla görevli olduğu, davacının işçi statüsünün bulunmadığı, davacı ile davalı kamu sendikası arasındaki ilişkinin statü hukukuna ilişkin olduğu ve idare mahkemelerinin yetki ve görev alanı dahilinde bulunduğu anlaşılmakla, yargı yolunda yanılma sebebiyle davanın usulden reddi yoluna gidilerek aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı gibi,

1-Yargı yolunda yanılma nedeniyle davacının davasının usulden reddine(…)" karar vermiş, bu karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez, müvekkilinin, Türk Tarım Orman Sendikası Genel Başkan Yardımcılığı görevine dönmesi talepli başvurusunun reddine ilişkin Türk Tarım Orman Sendikasının 30.04.2015 tarih ve 755 sayılı işleminin öncelikli olarak yürütmesinin durdurulmasıyla yargılama sonucunda da iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 1.İdare Mahkemesi 11.5.2016 gün ve E:2016/1551, K:2016/1543 sayı ile, "(…) davanın görüm ve çözümünde, 6356 sayılı Sendikalar Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nun uyarınca iş mahkemelerinin görevli olduğu, Mahkememizin görevli olmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim davacıyla aynı durumda olan başka bir davacıya ilişkin benzer bir uyuşmazlıkta Yargıtay 7. Hukuk Dairesi'nin 25.11.2014 E:2014/l9359, K:2014/21478 sayılı kararı da bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 15/1 -a maddesi hükmü uyarınca davanın görev yönünden reddine, (…)" karar vermiş; davacı vekilince temyiz edilmesi üzerine Danıştay Onuncu Dairesi: 31.5.2017 gün ve E:2016/15699, K:2017/2787 sayı ile, "(…) İdare Mahkemesince, Mersin 4. İş Mahkemesinin görevsizlik kararı nedeniyle kendisine gelen uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görevinde bulunduğu sonucuna ulaşılması üzerine, görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması ve bakılmakta olan davanın da Uyuşmazlık Mahkemesinin vereceği karara kadar ertelenmesi gerekirken, uyuşmazlığın çözümünün adli yargının görevinde bulunduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddedilmesinde hukuki isabet bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesine uygun bulunan temyiz isteminin kabulüyle Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 11/05/2016 tarih ve E:2016/1551, K:2016/1543 sayılı kararının BOZULMASINA…" karar vermiş; davalı idarenin kararın düzeltilmesi istemi de aynı Dairece; 20.12.2017 gün ve

E:2017/3525, K:2017/5815 sayı ile reddedilmiştir.

ANKARA 1. İDARE MAHKEMESİ 17.7.2018 gün ve E: 2018/1280 sayı ile, "(…)4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 18.maddesinin 6.fikrasında yer alan; "Mahalli ve genel seçimlerde aday olanların, sendika ve konfederasyonun organlarındaki görevleri adaylık süresince askıda kalır. Seçilmeleri halinde görevleri son bulur." hükmü yer almakta iken, 6289 sayılı Yasa ile söz konusu hükmün yürürlükten kaldırıldığı, aynı Kanunun 79.maddesinde; "Bu Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar iş davalarına bakmakla görevli ve yetkili mahkemelerde görülür. Ancak yedinci ila on birinci bölümlerin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar için, görevli makamın bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Türkiye Kamu Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinde Başkan Yardımcısı olarak görev yapan davacının, 2015 yılı genel seçimleri için Sendikadaki görevinden ayrılması ve sonrasında milletvekili adayı olamaması neticesinde görevine iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 30.04.2015 tarih ve 755 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada, Mersin 4. İş Mahkemesi'nin 18/12/2015 tarih ve E:2015/364. K;2015/761 sayılı kararı ile idari yargının görev alanında olduğu belirtilerek davanın görev yönünden reddine karar verildiği, bu kararın kesinleşmesi üzerine davacının aynı taleple mahkememizde görülen davayı açtığı anlaşılmaktadır.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, genel seçimlerde milletvekili aday adayı olacağını ileri sürerek sendika yönetim kurulu üyeliğinden istifa eden davacının, aday adayı olamaması nedeni ile tekrar sendika yönetim kurulundaki görevine dönmesinin mümkün olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

Bu durumda; Türkiye Kamu Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinde Başkan Yardımcısı olarak görev yapan davacının. 2015 yılı genel seçimler döneminde milletvekilliği aday adaylığını açıklama sürecinde Sendikadaki görevinden ayrılması üzerine aday olamaması neticesinde görevine iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleme karşı açılan bu davanın görüm ve çözümünde, 6356 sayılı Sendikalar Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'nu uyarınca iş mahkemelerinin görevli olduğu, Mahkememizin görevli olmadığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim davacıyla aynı durumda olan başka bir davacıya ilişkin benzer bir uyuşmazlıkta Yargıtay 7. Hukuk Dairesi'nin 25.11.2014 E:2014/19359. K:2014/2 1478 sayılı kararı da bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Mahkememizin görevsizliğine, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyiş Hakkında Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli vargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine…" karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 25.03.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, idari yargı dosyası ile birlikte adli yargı dosyası da temin edilmek sureti ile 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Türkiye Kamu Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinde Başkan Yardımcısı olarak görev yapan davacının, 2015 yılı genel seçimleri için Sendikadaki görevinden ayrılması ve sonrasında milletvekili adayı olamaması neticesinde görevine iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin 30.04.2015 tarih ve 755 sayılı Türkiye Kamu-Sen Türk Tarım Orman-Sen Genel Merkezince tesis edilen işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Anayasanın "Sendika Kurma Hakkı" başlıklı 51. maddesinde;

"(Değişik:3/10/2001-4709/20 md.) Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

Sendika kurma hakkı ancak, millî güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir.

(Mülga dördüncü fikra: 7/5/2010-5982/5 md.)

İşçi niteliği taşımayan kamu görevlilerinin bu alandaki haklarının kapsam, istisna ve sınırları gördükleri hizmetin niteliğine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Sendika ve üst kuruluşlarının tüzükleri, yönetim ve işleyişleri, Cumhuriyetin temel niteliklerine ve demokrasi esaslarına aykırı olamaz." hükmüne;

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun " Sendika kurma" başlıklı 22. maddesinde;

"(Mülga: 23/12/1972 - KHK-2/5 md.; Yeniden düzenleme: 12/6/1997 4275/1 md.)

Devlet memurları, Anayasada ve özel kanununda belirtilen hükümler uyarınca sendikalar ve üst kuruluşlar kurabilir ve bunlara üye olabilirler." hükmüne;

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanununun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde;

"Bu Kanunun amacı, kamu görevlilerinin ortak ekonomik, sosyal ve meslekî

hak ve menfaatlerinin korunması ve geliştirilmesi için oluşturdukları sendika ve konfederasyonların kuruluşu, organları, yetkileri ve faaliyetleri ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacak kamu görevlilerinin hak ve sorumluluklarını belirlemek ve toplu sözleşme yapılmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir." hükmüne;

"Kapsam" başlıklı 2. maddesinde;

"Bu Kanun, Devletin veya diğer kamu tüzel kişilerinin yürütmekle görevli oldukları kamu hizmetlerinin görüldüğü genel, katma ve özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı kuruluşlarda kamu iktisadî teşebbüslerinde, özel kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle ya da bunların verdiği yetkiye dayanarak kurulan banka ve teşekküller ile bunlara bağlı kuruluşlarda ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarında işçi statüsü dışında çalışan kamu görevlileri hakkında uygulanır." hükmüne;

"Üyeliğin sona ermesi" başlıklı 16. maddesinde;

" (Değişik: 24/6/2004-5198/2 md.)

Her üye üyelikten serbestçe çekilebilir.

Üyelikten çekilme, çekilmek isteyen kamu görevlisi tarafından, üç nüsha olarak doldurulup imzalanan üyelikten çekilme bildiriminin kurumuna verilmesi ile gerçekleşir. Kurum görevlisi, kayıt numarası ile tarih verilen çekilme bildiriminin bir suretini derhal üyeye vermek zorundadır. Kamu işvereni, bildirimin bir örneğini onbeş gün içinde sendikaya gönderir.

Çekilme, kamu işverenine başvurma tarihinden başlayarak otuz gün sonra geçerli olur.

Çekilenin bu süre içinde başka bir sendikaya üye olması halinde yeni sendikaya üyeliği, bu sürenin bitim tarihinde kazanılır.

Üyenin, sendikadan çıkarılma kararı sendika merkez genel kurulunca alınır. Çıkarma kararı, çıkarılana ve işverene yazı ile bildirilir. Çıkarma kararına karşı üye, bildirim tarihinden itibaren onbeş gün içinde görevli iş mahkemesine itiraz edebilir. Mahkeme iki ay içinde kesin karar verir. Üyelik, çıkarılma kararı kesinleşinceye kadar sürer.

(Değişik birinci cümle: 4/4/2012-6289/11 md.) Çekilme, göreve son verilmesi veya sair nedenlerle kamu görevinden ayrılanların üyelikleri, sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri, farklı bir hizmet koluna giren kuruma atananlardan sendika üyesi olanların ise üyelikleri, varsa sendika şubesi ve sendika organlarındaki görevleri sona erer, ancak varsa konfederasyon organlarındaki görevleri devam eder. Emekliye ayrılanların sendika şubesi, sendika veya konfederasyon organlarındaki görevleri seçildikleri dönemin sonuna kadar devam eder.

Üyeliğin devamı ve askıya alınması hallerinde 2821 sayılı Sendikalar Kanununun 24 üncü maddesinde yer alan hükümler uygulanır." hükmüne;

"Diğer kanunların uygulanması" başlıklı 43. maddesinde;

"Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde 2821 sayılı Sendikalar Kanunu, 2908 sayılı Dernekler Kanunu, 743 sayılı Türk Medeni Kanunu ile sendika ve konfederasyonlarda görev alacaklar hakkında kamu görevlilerinin tabi oldukları personel kanunlarının ilgili hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

2821 sayılı Sendikalar Kanunu 7.10.2012 tarihinde mülga olmuş; 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu yürürlüğe girmiş;81. maddesinde2821 sayılı Kanuna yapılan atıfların bu Kanuna yapıldığı düzenlemesine yer verilmiş;

"Görevli ve yetkili mahkeme" başlıklı 79. maddesinde;

" Bu Kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar iş davalarına bakmakla görevli ve yetkili mahkemelerde görülür. Ancak yedinci ila on birinci bölümlerin uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar için, görevli makamın bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, Türkiye Kamu Sendikaları Konfederasyonu'na bağlı Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinde Başkan Yardımcısı olarak görev yapan davacının, 2015 yılı genel seçimleri için Sendikadaki görevinden ayrılması ve sonrasında milletvekili adayı olamaması neticesinde görevine iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin Türk Tarım Orman Sendikası Genel Merkezinin 30.04.2015 tarih ve 755 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

Taraflar arasındaki uyuşmazlık, genel seçimlerde milletvekili aday adayı olacağını ileri sürerek, sendika başkan yardımcılığından istifa eden davacının, aday adayı olamaması nedeni ile tekrar sendikadakigörevine dönmesinin mümkün olup olmadığı noktasında toplanmaktadır.

Yukarıda sözüedilen mevzuat hükümleri uyarınca, Sendikadaki görevinden ayrılması üzerine aday olamaması neticesinde görevine iadesi istemiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işleme karşı açılan bu davanın görüm ve çözümünde, 6356 sayılı Sendikalar Kanunu ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, Ankara 1. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile, Mersin 4. İş Mahkemesince verilen 18.12.2015 gün ve E:2015/364, K:2015/761 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 1. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Mersin 4. İş Mahkemesince verilen 18.12.2015 gün ve E:2015/364, K:2015/761 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.03.2019 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye

Süleyman Hilmi AYDIN
Aydemir TUNÇ
Nurdane TOPUZ